

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ У 7 КЛАСІ

Михальчук О.М.

*Комунальний заклад загальної середньої освіти "Гімназія №28 імені
В'ячеслава Чорновола Хмельницької міської ради", м. Хмельницький, Україна*
olenkamyk19@gmail.com

Українська освіта перебуває на етапі активного впровадження інноваційних технологій, що особливо важливо для навчання географії у 7 класі. Саме в цей період учні поглиблено вивчають материки й океани, формують цілісне уявлення про природні процеси та явища, а також розвивають просторове мислення і навички аналізу географічної інформації. Водночас існує низка проблем, що ускладнюють ефективну інтеграцію сучасних технологій у навчальний процес, зокрема недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення та обмежене використання інтерактивних методів.

Актуальність теми зумовлена необхідністю модернізації навчання географії у 7 класі відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства та Концепції Нової української школи. Використання інноваційних технологій, зокрема інтерактивних карт, цифрових ресурсів, віртуальних подорожей і проектного навчання, сприяє кращому засвоєнню матеріалу про материки й океани, розвитку дослідницьких умінь, формуванню ключових компетентностей та підвищенню мотивації учнів.

Метою статті є дослідження використання інноваційних технологій, методів і підходів у навчанні географії учнів 7 класу та визначення їх впливу на засвоєння знань про материки й океани, розвиток просторового мислення і формування ключових компетентностей.

У контексті Нової української школи впровадження інноваційних технологій підвищує зацікавленість учнів і робить навчання більш наочними. Одним із найефективніших інструментів є віртуальна реальність. За допомогою VR-окулярів учні можуть здійснити віртуальну подорож материками та океанами безпосередньо в класі, розглянути рельєф дна Тихого чи Атлантичного океану, зануритися в коралові рифи або «прогулятися» льодовиками Антарктиди [1].

ГІС-технології (географічні інформаційні системи) дозволяють аналізувати реальні географічні дані. Учні можуть створювати власні інтерактивні карти материків, досліджувати розподіл корисних копалин, кліматичні зони чи зміни рівня Світового океану. В Україні для цього зручно використовувати геоінформаційну систему «Увекон», база даних якої з 30 вересня 2024 року перенесена на потужніший сервер, що робить роботу швидшою та зручнішою як на уроках географії, так і в проєктній діяльності [2].

Інтерактивні географічні підручники та мультимедійні презентації з анімаціями та відеоматеріалами допомагають пояснювати складні процеси –

наприклад, утворення материків, рух тектонічних плит чи циркуляцію вод в океанах [3].

Особливо ефективними є мобільні технології та додатки:

- Google Earth – дозволяє здійснювати віртуальні подорожі планетою, вивчати рельєф материків, супутникові знімки та навіть дно океанів у 3D-форматі [4].

- Google Expeditions (на базі Google Cardboard) – дає можливість зануритися у віртуальні екскурсії до океанів і материків [5].

- Додатки з доповненою реальністю (AR), такі як Quiver, дозволяють «оживити» карти материків і океанів, розглядаючи вулкани, гірські системи чи підводні ландшафти в 3D [6].

Використання цих технологій підвищує пізнавальну активність учнів, покращує сприйняття та запам'ятовування матеріалу про материки та океани. Учні покоління Z охоче працюють зі смартфонами та планшетами, що робить навчання сучасним і доступним.

Варто вказати, що незважаючи на проблеми (брак україномовного VR-контенту та обмеженість обладнання), школи Хмельницької області поступово інтегрують сучасні цифрові інструменти в навчальний процес. У закладах освіти, таких як Славутський НВК «Успіх», Кам'янець-Подільський НВК № 3, Хмельницька гімназія № 1 та інші, вчителі на уроках географії активно застосовують Google Earth для віртуальних подорожей материками та океанами, інтерактивні онлайн-карти для вивчення рельєфу дна океанів і тектонічних процесів, а також елементи ГІС-технологій для аналізу кліматичних зон і природних комплексів.

У Ліцеї № 8 м. Хмельницький створено умови для впровадження інноваційних педагогічних технологій, включаючи постійні семінари з використання інтерактивних онлайн-ресурсів, Google Classroom та мультимедійних матеріалів на уроках географії.

Отже, використання VR, AR, ГІС та цифрових платформ сприяє розвитку просторового мислення, підвищує мотивацію учнів і робить навчання більш ефективним. Попри існуючі проблеми, такі як обмежені ресурси та недостатній рівень підготовки педагогів, впровадження сучасних технологій має значні перспективи. Подальший розвиток цього напрямку пов'язаний із удосконаленням матеріально-технічної бази та підвищенням цифрової компетентності вчителів.

Список використаних джерел

1. Віртуальна та доповнена реальність: як нові технології надихають вчитися [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/opinions/virtualna-ta-dopovnena-realnist-yakoyu-mozhe-buty-suchasna-osvita/>

2. ГІС «Увекон» на новому сайті : офіційна новина від 30 вересня 2024 року.

URL: <https://www.uvecon.ua/main/1/gis-uvekon-na-novomu-sajti-wwwgisuveconcom/> (дата звернення: 09.04.2026).

3. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів. Київ: НТУ, 2017. 172 с.

4. Google Earth. Віртуальний глобус для дослідження Землі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://earth.google.com/> (дата звернення: 14.04.2026).

5. Google Expeditions. Платформа для віртуальних екскурсій у форматі VR. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://edu.google.com/intl/ALL_ua/expeditions/ (дата звернення: 14.04.2026).

6. Quiver – 3D Coloring App. Додаток доповненої реальності для інтерактивного навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://quivervision.com/> (дата звернення: 14.04.2026).

ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ УЧНІВ 9 КЛАСУ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ КАРТ ТА ІНФОГРАФІКИ

Передерій С. Ю., Лисичарова Г. О
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпро, Україна
sofiaperederii48@gmail.com, galinalisicharova@gmail.com

Вступ. У сучасних умовах трансформації освіти учень постає як «людина інформаційна», що потребує від навчального процесу не лише трансляції знань, а й опанування інструментів цифрової візуалізації. Згідно з Концепцією впровадження медіаосвіти в Україні, розвиток критичного мислення та вміння взаємодіяти з медіапродуктами є пріоритетним завданням сучасної школи [1]. Ефективне навчання географії сьогодні неможливе без інтерактивних карт та інфографіки, які дозволяють структурувати складні просторові дані та створювати власні мультимедійні проєкти. Особливої актуальності це набуває у 9-му класі під час вивчення соціально-економічних процесів, де критичне оцінювання статистичної та картографічної інформації є основою формування світогляду школярів. Попри очевидні переваги, питання цілеспрямованого формування медіаграмотності дев'ятикласників засобами ГІС-технологій та візуальних медіа залишається недостатньо висвітленим у науково-методичних джерелах, що зумовлює вибір теми дослідження.

Мета публікації – теоретично обґрунтувати ефективність використання інтерактивних карт та інфографіки як засобів формування медіаграмотності учнів 9 класу на уроках географії та показати практичні результати їхнього впровадження у навчальний процес.

Виклад основного матеріалу. Медіаграмотність у контексті географічної освіти розуміємо як здатність учнів знаходити, аналізувати, оцінювати просторову та статистичну інформацію, представлену в різних медіаформатах